

Вихованець. – К., 1993. – 368 с.; 3. Горпинич В.О. Українська морфологія: навчальний посібник / Володимир Олександрович Горпинич. – Дніпропетровськ, 2002. – 350 с.; 4. Дудик С.П. Особливості структури безособового речення в полтавських говірках / С.П. Дудик // Питання української діалектології і міжмовних (міждіалектних) контактів: зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 1972. – С. 106–113; 5. Мишуренко П.С. Синоніміка безособових та особових речень у говірці долини річки Мокрої Сури / П.С. Мишуренко // Питання української діалектології і міжмовних (міждіалектних) контактів: зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 1972. – С. 75–82; 6. Сучасна українська мова. Синтаксис / С.П. Бевзенко, Л.П. Литвин, Г.В. Семеренко. – К., 2005. – 270 с.; 7. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини: В 4 т. / Віктор Антонович Чабаненко. – Запоріжжя, 1992. – Т.1.: А – Ж. – 324 с.; 8. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини: В 4 т. / Віктор Антонович Чабаненко. – Запоріжжя, 1992. – Т.2.: З – Н. – 372 с.; 9. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини: В 4 т. / Віктор Антонович Чабаненко. – Запоріжжя, 1992. – Т.3.: О – П. – 304 с.; 10. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини: В 4 т. / Віктор Антонович Чабаненко. – Запоріжжя, 1992. – Т.4.: Р – Я. – 363 с.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ НАЗВ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ:

Ан.	Андріївка, Бердянський район
Андр.	Андрівка, Приморський район
Берд.	м. Бердянськ
Вес.	смт. Веселе
Нововас.	Нововасилівка, Бердянський район
Осип.	Бердянський район
Піск.	Піскошине, Веселівський район
Прим.	м. Приморськ
Ч.П.	Червоне Поле, Бердянський район

Чирва А.В. (Харків, Україна)

Особливості виділення лексико-семантичної групи етнонімів (на матеріалі англійської, української та російської мов)

У даній статті розглядаються особливості виділення лексико-семантичної групи етнонімів на прикладі англійської, української й російської мов. Уточнюється визначення лексико-семантичної групи мови. Аналізуються ознаки, за якими вирізняються лексико-семантичні групи етнонімів. Розглядаються закономірності й фактори, що впливають на механізм виділення лексико-семантичної групи етнонімів.

Ключові слова: лексико-семантична група, закономірності, ознаки, етноніми, мова.

В данній статтє рассматриваются особенности выделения лексико-семантической группы этнонимов на примере английского, украинского и русского

языков. Уточняется определение лексико-семантической группы языка. Анализируются признаки, по которым выделяются лексико-семантические группы этнонимов. Рассматриваются закономерности и факторы, которые влияют на механизм образования лексико-семантической группы этнонимов.

Ключевые слова: лексико-семантическая группа, закономерности, признаки, этнонимы, язык.

The article deals with the problem of peculiarities of singling out lexical semantic groups of ethnonyms taking English, Ukrainian and Russian as examples. It determines lexical semantic language groups. The article analyzes indicators according to which lexical semantic group of ethnonyms is determined. It considers regularities and factors which influence the formation of lexical semantic groups of ethnonyms.

Key words: lexical semantic group, regularities, indicators, ethnonyms, language.

Мова є виключно складним утворенням, якому притаманна системність. Як система будь-яка мова складається з певних підсистем, що утворюються мовними одиницями. Однією з підсистем мови є її лексичний рівень, який включає лексику в усіх її взаємозв'язках і відношеннях між собою. В межах цієї підсистеми закономірно виділити лексико-семантичні групи (ЛСГ) [1], [15].

На різних етапах розвитку лінгвістичної науки дослідниками приділялася значна увага дослідженням як фундаментальних питань, що пов'язані зі змістовною стороною, структурою та закономірностями визначення ЛСГ, так і їх окремих аспектів.

Однак незважаючи на чисельні роботи, що присвячені дослідженню загальних аспектів ЛСГ, поки що не існує єдиного розуміння поняття "лексико-семантична група". Залишаються недостатньо дослідженими питання про властивості та функціонування ЛСГ, поки що не існує чіткої різниці між близькими, але не однаковими за змістом лексичними утвореннями – ЛСГ та семантичне поле тощо.

Цікавими з погляду науковості є питання про особливості виділення різних ЛСГ мови. Дослідження особливостей ЛСГ нададуть змогу більш повно уявити багатство та різноманітність лексичної системи мови.

У цій площині знаходиться проблема особливостей виділення лексико-семантичної групи етнонімів.

У зв'язку з цим дослідження особливостей виділення ЛСГ етнонімів є актуальним.

Метою роботи ставилося здійснення дослідження особливостей виділення ЛСГ етнонімів в англійській, українській та російській мовах на основі системного підходу. Виходячи з мети, були поставлені такі **завдання дослідження**: 1) уточнити визначення ЛСГ мови; 2) дослідити закономірності й фактори, що впливають на механізм виділення ЛСГ етнонімів.

У дослідженні особливостей виділення ЛСГ важливе місце займає

розуміння поняття ЛСГ. Залежно від змісту визначення ЛСГ особливості й ознаки, за якими будуть виділятися групи слів, теж будуть різнитися.

Питання про виділення ЛСГ, про їхню відмінність від тематичних та інших угруповань слів розглядається в сучасній лінгвістиці по-різному. Прихильниками широкого розуміння ЛСГ є О.О. Акулова, В.Г. Гак, В.І. Кодухов, Ф.П. Філін, О.В. Сорочан та ін. [2], [9], [12], [13], [16], [17]. Так, Ф.П. Філін називає ЛСГ лексичними об'єднаннями з однорідними, порівнянними значеннями [12]. П.А. Адаменко розглядає ЛСГ як сукупність слів, що об'єднані загальною семантичною ознакою, яка присутня у значенні всіх цих слів [13]. В.І. Кодухов у своїх перших роботах розуміє ЛСГ достатньо широко, поєднуючи в них групи слів з погляду однорідності або просто близькості значення [9]. В одній з останніх робіт він відокремлює ЛСГ від лексико-семантичних розрядів, термінологічних, тематичних груп, синонімічних рядів і антонімічних пар [9].

На відміну від попередніх поглядів вузьке розуміння поняття ЛСГ властиве О.О. Уфімцевій і деяким іншим лінгвістам. При цьому за основу дослідження лексики береться слово в його різноманітних змістовних зв'язках у системі мови [11]. Так, О.О. Уфімцева виділяє ЛСГ слів давньоанглійської мови *land, grund, middan-geard, molde, folde, hruse*, центральним членом якої виступає полісемантичне слово *eorpe* [11]. Імовірно, вузьке розуміння ЛСГ можна розглядати як ЛСГ слова, яка може входити складовим елементом до ЛСГ слів. С.Ф. Литвина, досліджуючи англійські назви тварин *foal, stallion, stud, mare, colt, filly*, називає ЛСГ слова *horse* лексичною мікросистемою [10]. ЛСГ слова можна також назвати, за Д.М. Шмельовим, семантичною парадигмою, у цьому випадку ЛСГ слів буде більш загальною парадигмою, парадигмою наступного ступеня [16].

Розглянемо основні відмінності ЛСГ від інших об'єднань слів за лексико-семантичною ознакою. Головною особливістю ЛСГ є наявність у кожній групі узагальнюючого слова або словосполучення, яке можна назвати головним інтегруючим семантичним множником або інваріантом парадигми [7]. Так, у групі англійських слів, що позначають сільськогосподарських тварин, *cow, bull, calf, steer, heifer, ox, beast, horse, mare, stallion, filly, foal, colt, gelding, sow, swine, boar, hog, gilt, pig, sheep, ewe, ram, lamb, wether, gimmer, theave*, головним інтегруючим семантичним множником буде "сільськогосподарська тварина" [7].

Подібного узагальнюючого слова немає у тематичних, термінологічних груп; немає його, імовірно, і в лексичних (або семантичних) полях [6], [17]. Крім того, ЛСГ складаються з лексем однієї частиномовної спрямованості, тоді як у тематичні групи можуть входити слова різних частин мови. Відмінність ЛСГ від синонімічних рядів і антонімічних пар полягає в більш широкому обсязі лексики, що входить у ЛСГ. Синонімічні ряди й

антонімічні пари є складовими елементами ЛСГ. Термінологічні групи відрізняються від ЛСГ не тільки тим, що включають до свого складу слова різних частин мови, але й точною стилістичною замкнутістю.

У середині кожної ЛСГ виявляється активний і пасивний набір лексем. До активної частини ЛСГ відносяться загальноновживані слова, а до пасивної – що вибули або ті, що ще не ввійшли до загальнолітературного вживання (архаїзми, історизми і неологізми). Різняться склад ЛСГ і з погляду соціального вживання. Діалектизми, професіоналізми, жаргонізми й інші слова обмеженого вживання входять як складові елементи у ЛСГ поряд із загальнонародною лексикою.

Можна поділити лексеми, що входять до однієї ЛСГ, за експресивно-стилістичною ознакою. При цьому основу групи складають нейтральні (міжстильові) лексеми, а навколо цієї основи, наближаючись до неї або віддаляючись убік периферії, розташовуються стилістично забарвлені слова. Нарешті, при дослідженні ЛСГ припустимо розподілення їх складу з погляду походження окремих елементів, виділяючи споконвічні й запозичені лексеми.

Таким чином, під лексико-семантичними групами слів слід розуміти сегменти словникового складу мови (парадигми), що поєднують лексеми з однаковою предметною спрямованістю й однорідною семантикою, володіють загальним головним інтегруючим семантичним множителем (інваріантом), відносяться до однієї частини мови та характеризуються синонімічними й антонімічними відносинами між окремими членами сегмента. На сьогодні більш-менш повно вивчені ЛСГ, що об'єднують загальні назви тварин, терміни споріднення, визначення і назви кольорів, дієслова руху, говоріння [1;2;3;14;18] та ін.

Слід зазначити, що ЛСГ не є замкненими, встановленими назавжди системами. Склад ЛСГ непостійний, він змінюється діахронічно разом з розвитком мови в цілому, його діалектів і говорів. Деякі варіанти парадигми зникають, з'являються нові компоненти ЛСГ, змінюються межі між активним і пасивним складом груп, збагачується семантична структура окремих елементів. Як й інші семантичні об'єкти, ЛСГ є переважно відкритими системами [11].

Складним є питання про розподіл за лексико-семантичною ознакою ономастики. Семантика імені власного (ІВ) специфічна, його потенційне значення майже завжди дорівнює актуальному значенню словесного знака [14]. ІВ знаходиться поза полісемією. Воно, як правило, не здатне передавати узагальнене поняття [14]. Зі слів О.О. Реформатського, у системі лексики власні імена своєю "гіпертрофованою номінативністю і редукцією семасіологічної функції об'єктивно протипоставлені іменам загальним [18]. Цікавим є зауваження О.В. Суперанської про те, що значення ІВ – фактор його популярності, фактор суспільно-історичний [14].

Саме в цьому плані слід розглядати міркування В.А. Ніконова про три варіанта значення ІВ [20].

О.В. Суперанська перебільшує відокремленість ІВ у лексиці, вважаючи, що їх можна зрівняти з іншими частинами мови [14]. При всій специфічності своєї семантики ІВ органічно входить до складу іменників і з граматичного погляду (у широкому розумінні, включаючи синтаксичну, словотворчу й словозмінну сторони) не має ніяких відмінностей від загальної лексики. У зв'язку з цим, імовірно, недоцільно виділяти нерозчленоване ономастичне поле [6], оскільки ІВ входять до складу інших лексичних полів, наприклад топоніми – у поле позначень географічних об'єктів, зооніми – у поле назв тварин тощо. Тому достатньою є констатація існування ономастичного простору як сукупності ІВ [14]. Цей ономастичний простір поділяється на ЛСГ відповідно до класифікації ІВ: ЛСГ антропонімів, топонімів, зоонімів тощо.

Особливо розміщуються в ономастичному просторі етніміми. Їхня специфіка полягає в тому, що за головною семантичною ознакою етнімімічну лексику можна поділити на дві рівномірні підгрупи: 1) слова зі значенням "особа певної національності" і 2) слова зі значенням "народ".

В обох етнімімічних підгрупах можливі синонімічні ряди з функціональних і емоційно-оціночних синонімів: рос. *россиянин – русский – русак*; *украинцы – хохлы – малороссы*; англ. *American – Yankee*; *Newzealandian – kiwi*; *Egyptian – Gyppo*; *the Chinese – the Chinees – the Chinks*; *Helvetian-Swiss* тощо. Рідше можна зустріти серед етнімімів абсолютні синоніми, або дублети [1]: рос. *голландцы – нидерландцы*; гол. *Let – Letlander*; *Groeziër – Georgiër Hollnder-Nederlander* тощо. Антоніми в етнімімічній лексиці зустрічаються вкрай рідко, вони представлені одиничними антонімами дихотомічного розподілу понять [10]: *росіяни – неросіюські*, *English – un-English* тощо.

Кількість етнімімів у кожній мові теоретично може дорівнювати кількості народів, племен і інших етнічних одиниць, які живуть у цей час і жили в минулому. Однак реально в активному уживанні перебувають найменування найбільш численних і відомих народів. При цьому слід урахувувати ще одну закономірність: активний етнімімікон у різні проміжки часу в тій самій мові різний. Найбільш активно вживаються в мові певного народу, крім внутрішнього етніміма (самоназви), найменування сусідніх етнічних одиниць, імена народів, з якими налагоджені широкі економічні, політичні, культурні й інші контакти, назви етнографічних і діалектних груп, що входять до складу даного народу. Так, у російській мові в активний етнімімікон входять такі етнонайменування, як *каракалтаки*, *осетини*, *лезгини*, *башкири*, *чуваші* тощо. Тоді як в інших європейських мовах назви цих народів скоріше

будуть відноситися до пасивного запасу. В активний словник англійської мови входить етнонім *the Welsh*, якому відповідають українські слова *валійці, уельські*, що знаходяться на мовній периферії.

Архаїзми серед етнонімів зустрічаються нечасто. У цьому плані цікавим є факт часткової заміни етнонімікона в російській мові початку ХХ ст., у результаті якого до архаїзмів перейшли етнонайменування *киргиз-кайсаки, вотяки, вогули, самоїди, лопарі* тощо. Цей процес був викликаний тим, що старі назви деяких народів у царській Росії за багато століть уживання стали мати негативний, пейоративний відтінок значення. У російській мові післяжовтневого періоду замість цих етнонімів з'явилися неологізми, що сходять до самоназв: *казахи, удмурты, манси, ненцы, саамы* й ін. [15], [20]. Деякі етноназви, що з'явилися ще в дореволюційну епоху, у радянський час закріпилися й стали єдиними найменуваннями для того або іншого народу, наприклад: *українці* замість *малороси* (при одночасному зникненні слова *великороси*), *узбеки* замість *сарти* тощо. Пізніше ці нові етноніми стали проникати в інші мови: англ. *Uzbek, Ukrainian* тощо, а колишні найменування перейшли до архаїзмів: англ. *Great Russian* тощо.

Разом зі зникненням народу або його перетворенням зі зміною імені з активного словникового запасу мов зникає його назва. Частина історизмів в етнонімічній лексиці належить до запозичень із давньогрецької й латинської або з інших мов: рос. *даки, кельты, иберы, этруски*; англ. *Ostrogoth, Celt, Iberian, Tyrrhene* тощо.

Політичні події, природні явища, науково-дослідницька діяльність у районі проживання якого-небудь народу активізує його найменування в мовах. При цьому деякі етноніми переходять до активного запасу мови, інші ж залишаються окказіоналізмами, не закріплюючись у мові, хоча й зберігають за собою постійну потенцію до слововживання. Прикладом першого роду можуть бути етноніми *албанці, болівійці*, що ввійшли в недавній час до активного вживання в українській і російській мовах. Прикладом другого роду є назва австралійського племені *аранта*, відомого тим, що фонетична система його мови має тільки один голосний звук [3], [4].

У різних діалектах певної мови можна виявити етнонайменування, що відрізняються від загальнонародних. Прикладами можуть бути чилійські назви індіанців *chino*, американо-іспанські найменування іспанців *godo*, американо-англійські слова *Dutchmann* зі значенням "німець", *Lo* "індіанець" і ін. До діалектної лексики мають відношення назви етнографічних груп: рос. *сиукари, кержсаки*; мексиканська назва мешканця узбережжя *abajeno*, чилійське найменування жителя півночі країни *abajino* тощо. Зустрічаються специфічні назви народів в арготичній і жаргонній лексиці. Наприклад: *куган* "циган" у кубрацькій мові, *кудлай* "єврей" у любейській мові тощо.

За експресивно-стилістичною ознакою виділяються, крім нейтральних

назв народів, слова високого стилю (рос. *россиянин, эллин*; англ. *Helvetian, Hellen* у значенні "грек") і стилістично знижені лексеми (рос. *русак, хохлы*; англ. *Chinaman, Gypso, Lo Sawney* тощо).

Лексичне значення етнонімів у формі однини містить семи "національність" і "стать": рос. *японец – японка, чех – чешка, турчанка* тощо. В англійській мові, як і в інших мовах, у яких відсутня категорія роду, сема "стать" в етнонімах виражається шляхом словосполучення: *American – American woman, Russian – Russian woman, Spaniard – Spaniard woman* і т.і. В етнонімічних парах *Englishman – Englishwoman, Scotchman – Scotchwoman, Yvelshman – Welshwoman* тощо колишні словосполучення стали складними словами. Цікаво відзначити, що в англійській мові в самоназвах і назвах сусідніх народів форма жіночої статі утворюється морфологічним способом, а в назвах віддалених народів виражається словосполученням. А от у датській і норвезькій мовах спостерігається протилежне явище.

За формальними показниками етноніми в однині не відрізняються від членів інших ЛСГ, що входять в антропонімічне поле [13]. Вони співвідносяться з особистими займенниками, із займенником *хто*, наприклад: Ти – німець, інженер, батько; *Du bist Russe, Arbeiter, Bruder Sieger* тощо [5].

Етноніми у формі множини мають дві різні семантичні структури. У реченні "*У нашій бригаді працюють росіяни, українці, узбеки, вірмени*" кожний етнонім може бути тільки означеним і множинним, але не може бути загальним [19]. У реченнях "*Таджики – народ індо-європейської мовної сім'ї*" або "*Грузини живуть на Кавказі*" етнічні назви мають загальне значення, окрему предметну віднесеність. У цьому випадку форма множини етнонімів є засобом вираження поняття, яке не можна визначити через суму окремих одиниць, що входять до нього. Тут виражається поняття етносу в цілому, що характеризується не кількісними, а особливими якісними ознаками [17]. Таким чином, у першому випадку етноніми мають апелятивні [17] риси, а в другому – є власними іменами. У.Л. Чейф, аналізуючи речення "*The Indians like corn*", припускає в ньому наявність у етноніма двох семантичних структур: 1) "*The Indians who live in New York like corn*"; 2) загальне значення, як у реченні "*The Indians migrated into North America from Siberia*" [19]. Імовірно, слід припустити, що перша семантична структура проявляється в подібного типу реченнях лише при контекстуальному уточненні, тоді як друга – імпліцитна в них. Порівн.: Українці люблять протяжливі пісні.

Ономастичні ознаки множини етнонімів були, імовірно, однією з причин того, що в англійській, французькій, голландській й низки інших мов назви народів пишуться з великої літери. Ономастичні функції множини етнонімів проявляються також у тому, що для російської мови в минулому було властиве вживання назв народів у формі множини для

позначення території проживання цих етносів [20].

Крім етнімічних значень слова певної ЛСГ, що аналізується, можуть одержувати додаткові семи й нові значення. Так, етнонім *німці* в українській і російській мовах означає не тільки осіб німецької національності, німецький народ, але й представників німецьких установ.

Постетнімічні значення можна знайти в словах у формі однини. Найпоширенішим є вживання етноніма в значенні "вчитель певної мови": укр. *німець, французженка, англієць*.

Можливі й деякі інші перенесення значень: укр. *циган* "смаглява людина", англ. *Sawney* "роззява" тощо. Зустрічається також метонімічне перенесення: етнімічною лексемою називають предмети, характерні для того або іншого народу: рос. *арнаут* "булочка"; англ. *Egyptian* "єгипетська цигарка", *Frenchman* "французьке судно", *Scotch* "шотландське віскі" тощо. В українській і російській мовах часто можна зустріти постетнімічне значення в словах жіночого роду. Втім, імовірно, слід говорити в цьому випадку про омонімію, що виникла в результаті утворення слів за допомогою омонімічних суфіксів: *полька* "танець", *румунки* "вид жіночих черевиків", *чешки* "спортивні тапочки", *американка* "сорт картоплі" тощо.

Таким чином, ЛСГ етнонімів має специфічну рису, що відрізняє її від інших груп: слова, що входять у цю ЛСГ, мають дві семантичні структури. Виділення етнонімів в окрему групу дає можливість проаналізувати їхню сутність, розглянути взаємодію різних слів і словоформ, виникнення постетнімічних значень у лексем певної ЛСГ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Арнольд. – М.: Высшая школа, 1973. – 304 с.;
2. Акулова Е.А. Лексико-семантическая группа существительных со значением "искусство" в современном русском языке: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02 / Е.А. Акулова; Нац. пед. ун-т им. М.П. Драгоманова. – К., 1998. – 230 с.;
3. Бабушкин А.П. «Возможные миры» в семантическом пространстве языка / А.П. Бабушкин. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 2001. – 86 с.;
4. Базиев А.Т. Язык и нация / А.Т. Базиев, М.И. Исаев. – М.: Наука, 1973. – 247 с.;
5. Богомяжкова Е.В. Этнонимы современного немецкого языка: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – СПб., 2005. – 222 с.;
6. Березович Е.Л. К этнолингвистической интерпретации семантических полей / Е.Л. Березович // Вопросы языкознания. – 2004. – № 6. – С. 3-25;
7. Виноградов Н. Лексико-семантическая парадигма / Н. Виноградов. – Н. Новгород: Изд-во Нижегород. гос. ун-та, 1999. – 76 с.;
8. Вопросы семантики: Межвуз. сб. / Под ред. Р.В. Алимпиевой. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1974. – С. 19;
9. Кодухов В.И. Введение в языкознание. – М., 1979. – 204 с.;
10. Литвина С.Ф. Система зооморфных характеристик существительного horse // Вопросы лексикологии. – Новосибирск, 1977. – С. 155;
11. Уфимцева А.А. Опыт изучения лексики как системы. – М., 1962. – 137 с.;
12. Филлин Ф.П. О лексико-семантических группах слов // Езиковедски изследованя в чест на академик

Стефан Младенов. – София, 1957. – 537 с.; **13. Сорочан О.В.** Лексико-семантичні групи відприкметникових дієслів (семантичний та функціональний аспекти): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / О.В. Сорочан; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 19 с.; **14. Суперанская А.В.** Общая теория имени собственного. – М., 1973. – С. 266; **15. Пронина Е.В.** Глагольная лексика старославянского языка в системном рассмотрении. – Тула: Изд-во ТулГУ, 2007. – 157 с.; **16. Шмелев Д.Н.** Очерки по семасиологии русского языка. – М., 1964. – 132 с.; **17. Шен Д.А.** Этноним в лексико-семантическом пространстве английского языка: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. / Д.А. Шен; Нац. пед. ун-т. – Н. Новгород, 2009. – 230 с.; **18. Реформатский А. А.** Введение в языковедение. – М., 1967. – 147 с.; **19. Чейф У.** Значение и структура языка. – М., 1975. – С. 225; **20. Этнонимы /** Под ред. В.А. Никонова. – М., 1970. – 269 с.

Ярмак В.І., Пономаренко М.В. (Київ, Україна)

Діалог культур: турцизми у поезії Алекси Шантича

У статті робиться спроба переосмислити стереотип однобічного сприйняття історичних явищ крізь призму лінгвостилістичного аналізу функціонування турцизмів як найколіоритнішої групи орієнталізмів у поетичному дискурсі класика сербської літератури Алекси Шантича.

Ключові слова: турцизм, орієнталізм, іранізм, арабізм, мова-посередник, внутрішня форма мовної одиниці.

В статье делается попытка переосмыслить стереотип одностороннего восприятия исторических явлений сквозь призму лингвостилистического анализа функционирования турцизмов как наиболее колоритной группы ориентализмов в поэтическом дискурсе классика сербской литературы Алексы Шантича.

Ключевые слова: турцизм, ориентализм, иранизм, арабизм, язык-посредник, внутренняя форма языковой единицы.

The article is an endeavor to reinterpret the stereotype of historical phenomena's one-sided perception in the light of functional linguostylistic analysis of Turkisms as the most colorful group of orientalisms in poetic discourse of Aleksa Šantić, a classic of Serbian literature.

Key words: Turkism, Orientalism, Iranism, Arabism, intermediary language, linguistic unit's inner form.

У контексті функціонування лексики іншомовного походження в системі будь-якої мови неможливо оминати питання історіософського характеру, тісно пов'язані з виявом найзагальніших законів діалектики в мові як найголовнішому засобі комунікації. Якщо екстраполювати даний постулат на мови, котрі належать до різних мовних сімей, то чималий матеріал для дослідження вияву діалектичного закону єдності й боротьби